

Książki z mazowieckiej półki

Pięknie wydany album przypomni o dawnej obrzędowości w jednym z subregionów Mazowsza. Natomiast przewodnik oprowadzi nas nie tylko po zakątkach i atrakcjach naszego województwa, ale także sąsiadującej ziemi łódzkiej.

Wsiąść do pociągu...

Jak poznamy przeszłość naszych ziem i dotrzemy do królewskich źródeł? Gdzie pocujemy się z Chełmońskim za pan brat, odkryjemy nowe szlaki rowerowe, piesze, wodne i zrelaksujemy nad zalewem? Która miejscowość przybliży nam postacie państwa Iwaszkiewiczów, a która – historię motoryzacji i chwałę oręża polskiego II wojny światowej? Proponujemy wyruszyć w podróż po Mazowszu i ziemi łódzkiej, w którą poprowadzi nowo wydany przewodnik „Pociąg do natury”. Odkryjemy, że zwiedzane miejsca na trasie kolejowej Radom–Tomaszów Mazowiecki mogą dostarczyć niezapomnianych wrażeń. „Podróżując szlakiem nazwanym przez nas »Pociągiem do natury«, nie zważa się na granice administracyjne czy nazwę regionu. Zwraca się uwagę na piękno centralnej Polski. Na gościnność i pomysłowość swoich najbliższych sąsiadów. Na niepowtarzalność smaków i zapachów, które nie uznają barier, granic i trudności komunikacyjnych. (...) Odnaleźć tu można i sielskość polskiej wsi, i gwar polskiej metropolii. I ciszę pola, i stukot kolejki wąskotorowej. I dźwięki ptaków, i rytmy ludyczne. I zieleń puszczy, i błękit rzek. A wszystko tuż po sąsiedzku, gdzie dotrzeć można samochodem, rowerem, pieszo czy kajakiem”¹. Zajrzymy m.in. do: Radomia, Orońska, Wsoli, Pionek, Puszczy Kozienickiej, Przytyka, Magnuszewa, Czerska, Warki, Studzianki Pancernych, Serocka, Kuli-gowa, Modlina, Stawisk, Otrębusów, Podkowy Leśnej, Radziejowic, Żyrardowa, Sochaczewa, Mszczonowa, Żabiej Woli, Puszczy Mariańskiej, Grodziska Mazowieckiego, Jedlni-Letnisko. Przewodnik będzie dostępny już od Międzynarodowych Targów Agroturystyki i Turystyki Wiejskiej Agrotavel w Kielcach (8–10 kwietnia). Zostanie też opublikowany na stronie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie mazowieckim www.mazowieckie.ksow.pl.

¹ Ze wstępu „Pociąg do natury. Oferta turystyczna centralnej Polski”.

Zwyczaje wsi radomskiej

„Od dwunastej w nocy do szóstej rano po lży rozchodzi się głos bębna – »barabanu«. Jest to miedziany kocioł o średnicy metra obciążony skórą żrebięcia, pochodzący z XVII w. Własność parafii Najświętszej Maryi Panny w lży. Przechowywany w skarbcu, wyjmowany raz w roku, przekazywany jest przez proboszcza dziesięcioosobowej grupie mężczyzn, którzy obchodzą z nim całe miasto. Bębnić zaczynają o dwunastej, bo wtedy skały zaczęły pękać i Chrystus zmarł”¹ – to tylko jeden z licznych przykładów obyczajów subregionu, które chce ocalić od zapomnienia publikacja Muzeum Wsi Radomskiej. Książka ta nie tylko opisuje dawną obrzędowość, ale także wskazuje jej pochodzenie i historię. Dotyczy ona każdego etapu życia człowieka, dlatego też książkę podzielono na rozdziały: dzieciństwo, dorastanie, nowa droga życia, ostatnia podróż, długie zimowe świętowanie, wiosenne odrodzenie, starania o dobry plon. Poznamy zwyczaje związane z okresem dzieciństwa, dorastania, późniejszego swatania, ciąży, narodzinami, jak również... sprawdzone przepisy na potrawy regionalne – niektóre gospodynie zgodziły się zdradzić tajemnice swej kuchni. Dowiemy się też, jak dawniej radzono sobie z tak trudnym tematem, jakim jest śmierć. Nie zabraknie opisów dni, które dawniej wyznaczały cykl roczny: Adwent i Wielki Post, a także licznych świąt, np. andrzejek czy zapomnianych już gregorianek (obchodzonych w dniu św. Grzegorza Wielkiego i będących dawnym świętem szkolnym) – to wtedy żegnano abiturientów, a witano pierwszoklasistów. W subregionie radomskim niezwykle ważnym wydarzeniem był też poniedziałek po pierwszej niedzieli Wielkiego Postu, kiedy to odbywał się wielki targ koński, tzw. wstępy skaryszewskie. Poznamy też historię obrzędowości Świąt Wielkanocnych. Publikację można otrzymać w siedzibie Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu.

¹ Justyna Górka-Streicher, „Od obrzędu do widowiska ludowego. Zwyczaje regionu radomskiego”, Muzeum Wsi Radomskiej, Radom 2015, s. 235.

Opracowała Urszula Sabak-Gąska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Materiał informacyjny opracowany w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego i współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi